

2019-07-11

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr KUN 2019/99

Kulturnämnden

Remiss- Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar att föreslå kommunstyrelsen att fatta följande beslut

1. Kommunstyrelsen antar förslag till yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen den 11 juli 2019.
2. Kommunstyrelsen beslutar om omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Förslaget till en nationell biblioteksstrategi från Kungliga biblioteket heter Demokratins skattkammare. Med denna titel betonas bibliotekens roll i samhället. Strategins vision är bibliotek för alla och målet är demokratin, ett demokratiskt samhälle där alla fritt kan ta del av världens samlade litteratur och kunskap för att kunna verka i samhället på egna villkor. Med sex olika medel som diskuteras i strategin och sex reformpaket för stärkta bibliotek i anslutning till den ska målet uppnås år 2030.

Kulturdepartementet har skickat förslaget på remiss till olika instanser bland annat Nacka kommun. Nedan följer Nacka kommuns synpunkter på Demokratins skattkammare- Förslag till en nationell biblioteksstrategi.

Nacka kommun välkomnar förslagen om digitalisering av kulturarv och satsningen på en gemensam infrastruktur såvida det inte leder till ytterligare statlig styrning. Nacka kommun ser inte positivt på inrättande av nya statliga institutioner och på ytterligare statlig centralstyrning.

Nacka kommun anser att slutdokumentet inte är tillräckligt kraftfullt vad gäller läsning, läsfrämjande aktiviteter och det livslånga lärandet. Dokumentet saknar i många delar den framåtriktning som visar på ett förändrat arbetssätt för biblioteksverksamheten. Läsning och läsfrämjande aktiviteter borde lyftas fram.

Nacka kommun saknar i förslaget visionen om vad framtidens digitala bibliotek innebär.

Ärendet

2015 beslutade regeringen att Kungliga biblioteket (KB) skulle ta fram ett förslag till en nationell biblioteksstrategi med förslag på långsiktiga mål och strategier för att främja samverkan och kvalitetsutveckling i hela det allmänna biblioteksväsendet. Efter fyra år, flertalet filmer och rapporter är nu förslaget tillgängligt för läsning. Alla rapporter och filmer samt själva strategin går det att se, läsa och höra här:

<https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/biblioteksutveckling/nationell-biblioteksstrategi.html>

Förslaget till en nationell biblioteksstrategi från Kungliga biblioteket heter Demokratins skattkammare. Med denna titel betonas bibliotekens roll i samhället. Strategins vision är bibliotek för alla och målet är demokratin, ett demokratiskt samhälle där alla fritt kan ta del av världens samlade litteratur och kunskap för att kunna verka i samhället på egna villkor. För att nå målet föreslås följande medel:

1. **Samhällets öppna rum-** använd biblioteken som samhällets öppna rum för bildning, upplevelser och samtal
2. **Läsning-** inspirera till läsupplevelser, öka allas läs- och språkförståelse och stärk litteraturens ställning
3. **Lärande-** utveckla invånarnas möjligheter till livslångt lärande och fri åsiktsbildning genom en sammanhållen kedja av utbildningsbibliotek
4. **Forskning-** stärk biblioteken som en del av forskningens infrastruktur och möjliggör öppen tillgång till vetenskapliga resultat från all offentligt finansierad forskning
5. **Nationella digitala bibliotekstjänster.** Tillgängliggör så mycket information och litteratur som möjligt fritt och digitalt för alla
6. **Gemensam infrastruktur-** stöd och stimulera de publika biblioteken med effektiva och samverkande nationella och regionala biblioteksfunktioner och välutbildade bibliotekarier

Tidsperspektivet för denna strategi är läget 2030.

Tillgänglighet (fysisk, kognitiv, språklig, kunskapsmässig, psykosocial, administrativ och ekonomisk) är det begrepp som präglar hela strategin. Att alla människor har tillgång till bibliotek är väsentligt och en grund för bibliotekens legitimitet. Ökad digitalisering av tjänster och utbud anses vara en väg mot ökad tillgänglighet. Digitalisering är grunden för användarnas utvecklade tillgång till kultur- och kunskapsarv. Sverige bör under en tioårsperiod digitalisera det mesta som har getts ut i landet, vilket kräver en nationell plan och åtgärder av både engångskaraktär (digitalisering av innehåll) och en mer kontinuerlig organisation och finansiering (förvaltning av tekniska plattformar och rättighetsklarering) framhålls i förslaget. Enligt författarna ska biblioteken vara en del av hela samhällets digitaliseringsstrategi och i nära framtid kan en sökning på internet leda till kunskap som antingen kommer direkt från bibliotekens samlingar eller som är paketerad genom tredje part med referens till bibliotekens tjänster för mer trovärdighet.

I avsnittet Nationella digitala bibliotekstjänster diskuteras bl a frågan om gemensam infrastruktur. Att ha en nationell katalog, ett nationellt bibliotekskort, plattform för webbplatser, central datalagring och ramavtal för licensierat innehåll anses vara både bättre och mer kostnadseffektivt.

I strategin tas det också upp bristen på bibliotekspersonal och vikten av att ha nödvändig kompetens och kunskaper som motsvarar samtidens krav. Kompetensutveckling för bibliotekspersonal är därmed väsentligt för att uppnå målet och därför ska den vara samordnad och kontinuerlig.

I anslutning till strategin hittar vi sex strategiska reformer för stärkta bibliotek: Stärkta skolbibliotek (50 miljoner kronor), Stärkta bibliotek för nationella minoriteter och urfolk (40 miljoner kronor), Stärkt mångspråkig biblioteksverksamhet (20 miljoner kronor), Stärkta nationella digitala bibliotekstjänster (90 miljoner kronor), Stärkt nationell biblioteksmyndighet (25 miljoner kronor), Stärkt nationell struktur för kompetensutveckling inom biblioteksväsendet (25 miljoner kronor).

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inte några konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Förslag till yttrande
2. Demokratins skattkammare- Förslag till en nationell biblioteksstrategi

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lilit Nersesyan
Utvecklingsledare
Kultur och fritidsenheten